

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรค/ภัยสุขภาพในรอบสัปดาห์ที่ 38 ปี พ.ศ. 2569

Outbreak Verification Summary, Week 38, 2026

ทีมเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติ (WATCH Team) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ situationawarenessteam@gmail.com

กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานเหตุการณ์ โรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ผ่านโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด กรมควบคุมโรค จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ในสัปดาห์ที่ 38 ระหว่างวันที่ 14–20 กันยายน 2569 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. เข้าข่ายโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นกลุ่มก้อน ในเรือนจำ จังหวัดเพชรบูรณ์

พบผู้ป่วยจำนวน 163 ราย ในเรือนจำแห่งหนึ่ง ตำบล สักหลง อำเภอลำลูกเกด ไม่พบผู้เสียชีวิต จำแนกเป็นผู้ต้องขัง แขนงชาย 127 ราย (อัตราป่วยร้อยละ 11.72) ผู้ต้องขังแดนหญิง 30 ราย (ร้อยละ 27.03) และเจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติงานด้าน เอกสาร 6 ราย (ร้อยละ 7.69) ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2569 และรายล่าสุดเริ่มป่วยวันที่ 17 กันยายน 2569 อาการที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ มีน้ำมูก คัดจมูก ปวดศีรษะ ไอ เจ็บคอ และปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ไม่พบผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง รักษาเป็นผู้ป่วยใน 1 ราย จำหน่ายออกจากโรงพยาบาลแล้ว จากการสอบสวนโรคเบื้องต้น คาดว่าปัจจัยเสี่ยงเกิดจากการ รับย้ายผู้ต้องขังจากเรือนจำอื่นโดยไม่ผ่านการกักแยกเพื่อ เฝ้าระวังก่อนเข้าพื้นที่ และเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ต้องขังเดิม ภายในเรือนจำ รวมถึงผู้ต้องขังในแผนกสุทกรรม (แดนชาย) มีการขนย้ายอาหารไปยังแดนหญิง โดยไม่ได้ทำความสะอาด ขาเชืออุปกรณ์ครัวและพื้นผิวสัมผัสระหว่างการขนย้าย

มาตรการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

1. เรือนจำดำเนินการมาตรการคัดกรองอาการและแยกกัก ผู้ที่มีอาการกลุ่มโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบนออกจากผู้ที่ไม่ มีอาการป่วย พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการทำลายเชื้อภายในเรือนจำ
2. บังคับใช้มาตรการเฝ้าระวังการนำเข้าเชื้อจาก ภายนอก โดยกำหนดให้ผู้ต้องขังที่มีประวัติออกนอกเรือนจำ เช่น ไปศาล หรือโรงพยาบาล ต้องได้รับการกักตัวเพื่อสังเกตอาการ

เป็นเวลา 5 วัน และผ่านการคัดกรองอาการทางคลินิกก่อน อนุญาตให้กลับเข้าเรือนนอน

2. โรคอาหารเป็นพิษจากการรับประทานเห็ดพิษ เป็นกลุ่มก้อน จังหวัดมหาสารคามและนครราชสีมา

จังหวัดมหาสารคาม พบผู้ป่วยสงสัย 8 ราย ขณะป่วย อยู่ตำบลกุดปลาตุก อำเภอชื่นชม เป็นเพศชาย 2 ราย อายุ 58 ปี และอายุ 9 ปี เพศหญิง 6 ราย อายุ 30–60 ปี ผู้ป่วยทั้งหมด มีความสัมพันธ์เป็นเครือญาติกัน เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2569 ผู้ป่วยทั้งหมดเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลด้วยอาการปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน และถ่ายเหลว ผู้ป่วยให้ประวัติว่ามีอาการหลัง รับประทานแกงเห็ดร่วมกันเมื่อเวลา 18.00 น. โดยเก็บเห็ดมา จากป่าโคกข้าว อำเภอชื่นชม และสวนยางนาบริเวณทางออก หมู่บ้าน เห็ดมีลักษณะคล้ายเห็ดโคน ก้านเห็ดมีวงแหวนและ เปลือกหุ้มคล้ายเห็ดระโงก ซึ่งผู้ป่วยเคยเก็บมารับประทานเมื่อ ปีที่แล้ว จึงเชื่อว่าสามารถรับประทานได้จึงนำมาประกอบอาหาร ต่อมาเวลา 21.00 น. ผู้ป่วยทั้ง 8 ราย เริ่มมีอาการป่วย และได้ เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอกเมื่อเวลา 22.00 น. ปัจจัยเสี่ยงของ เหตุการณ์ครั้งนี้ คือ การรับประทานเห็ดที่ไม่รู้จักหรือไม่แน่ใจว่า กินได้ เนื่องจากเห็ดกินได้และเห็ดพิษหลายชนิดมีลักษณะ คล้ายคลึงกันมากจนแยกออกจากกันได้ยากหากไม่มีความชำนาญ

มาตรการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ทีมสอบสวนโรคลงพื้นที่สอบสวนโรคเพิ่มเติม และนำส่ง ตัวอย่างเห็ดที่เหลือไปตรวจยืนยันสายพันธุ์ทางห้องปฏิบัติการ ณ สมาคมนักวิจัยและเพาะเห็ดแห่งประเทศไทย พร้อมทั้งได้

ดำเนินการสื่อสารความเสี่ยงเกี่ยวกับเห็ดพิษให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความรู้ ความตระหนัก และป้องกันการรับประทานเห็ดพิษในชุมชน

จังหวัดนครราชสีมา พบผู้ป่วยสงสัยจำนวน 5 ราย ในสถานที่ปฏิบัติธรรมแห่งหนึ่ง ตำบลขามทะเลสอ อำเภอขามทะเลสอ เป็นเพศหญิงทั้งหมด อายุระหว่าง 42–71 ปี จากประชากรกลุ่มเสี่ยง 6 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 83.33 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2569 ผู้ป่วยทั้งหมดมาเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล ด้วยอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง และเวียนศีรษะ ผู้ป่วยทุกรายมีอาการหลังรับประทานน้ำพริกที่ทำจากเห็ดซึ่งเก็บมาจากด้านหลังสถานปฏิบัติธรรม ผู้ป่วยให้ประวัติว่าเก็บเห็ดมาจำนวน 4 ดอก โดยไม่ทราบชนิด และนำไปทอดสอกับข้าวสารแล้วพบว่าข้าวไม่เปลี่ยนเป็นสีแดง จึงเชื่อว่าสามารถรับประทานได้ นำมาดื่มน้ำพริกและรับประทานร่วมกันเมื่อเวลา 12.00–13.00 น. ต่อมาเวลา 15.30 น. ผู้ป่วย 3 รายแรกเริ่มมีอาการและเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล หลังจากนั้นเวลา 17.00 น. ผู้ป่วยอีก 2 รายเริ่มมีอาการและเข้ารับการรักษาเพิ่มเติม แพทย์วินิจฉัย Toxic effect of other noxious substances eaten as food - Ingested mushrooms toxic effect จำนวน 3 ราย, Diarrhoea and gastroenteritis of presumed infectious origin จำนวน 1 ราย และ Toxic effect of other and unspecified substances จำนวน 1 ราย ผู้ป่วยทั้งหมดได้รับการรักษาตามอาการ ให้สารน้ำ และให้กลับไปพักที่สถานปฏิบัติธรรมได้ จากการสอบสวนโรค พบว่าปัจจัยเสี่ยงของการระบาดครั้งนี้ คือการรับประทานเห็ดที่ทำจากเห็ดไม่ทราบชนิด

มาตรการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ทีมตระหนักสถานการณ์ (SAT) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา แจกทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรค (JIT) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา เพื่อดำเนินการสอบสวน ควบคุม และป้องกันโรค พร้อมประสานทีมสุขภาพและป้องกันโรค โรงพยาบาลขามทะเลสอ เพื่อติดตามข้อมูลการสอบสวนโรคและการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม รวมถึงวางแผนประชาสัมพันธ์และสื่อสารความเสี่ยงเรื่องโรคอาหารเป็นพิษจากเห็ดให้ประชาชนในชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ เกิดความตระหนักในการป้องกันตนเอง

3. สถานการณ์โรคอาหารเป็นพิษจากการรับประทานเห็ดพิษในประเทศไทย

จากข้อมูลระบบดิจิทัลเพื่อการเฝ้าระวังโรค (DDS) พบผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษจากการรับประทานเห็ดพิษ จำนวน 3,171 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 4.8 ต่อประชากรแสนคน และมีผู้เสียชีวิต 11 ราย กลุ่มอายุที่พบจำนวนผู้ป่วยมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป 1,458 ราย รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 50–59 ปี 711 ราย และกลุ่มอายุ 30–39 ปี 281 ราย ตามลำดับ พบว่าอัตราป่วยมากในเขตสุขภาพที่ 10 อัตราป่วย 29.34 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ เขตสุขภาพที่ 8 (10.54) และเขตสุขภาพที่ 9 (5.39) เมื่อพิจารณาแนวโน้มการระบาด พบว่าจำนวนผู้ป่วยเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงสัปดาห์ที่ 29–34 และมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องจนถึงข้อมูลสัปดาห์ที่ 36–37 ซึ่งอยู่ในระดับใกล้เคียงค่ามัธยฐาน 5 ปี แต่ยังต่ำกว่าจุดสูงสุดของปี พ.ศ. 2568

ข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์ (M-EBS) พบเหตุการณ์ที่เข้าเกณฑ์การตรวจสอบข่าว จำนวน 54 เหตุการณ์ และเข้าเกณฑ์ DCIR จำนวน 27 เหตุการณ์ ปัจจัยเสี่ยงเกิดจากการรับประทานเห็ดที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถแยกเห็ดพิษกับเห็ดกินได้

4. การประเมินความเสี่ยงการระบาดของโรคโควิด 19 ในสถานที่ที่มีผู้คนหนาแน่นหรือรวมตัวกัน

จากข้อมูลการเฝ้าระวังโรคโควิด 19 ในประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1 มกราคม–20 กันยายน 2569 พบรายงานผู้ป่วย 165,342 ราย และผู้เสียชีวิตสะสม 29 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 0.018 โดยจำนวนผู้ป่วยรายสัปดาห์ ปี พ.ศ. 2569 แนวโน้มสูงกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง และสูงกว่าจำนวนผู้ป่วยในปี พ.ศ. 2568 ในสัปดาห์เดียวกัน ซึ่งสะท้อนถึงการแพร่กระจายเชื้อในระดับชุมชน สอดคล้องกับการเข้าสู่ฤดูกาลระบาดของโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจ ส่งผลให้ประชาชนกลุ่มที่ไม่มีภูมิคุ้มกันหรือมีภูมิคุ้มกันที่ลดลงเกิดการติดเชื้อเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ข้อมูลจากการเฝ้าระวังเหตุการณ์ในสัปดาห์ที่ 38 ระหว่างวันที่ 14–19 กันยายน 2569 พบเหตุการณ์การระบาดเป็นกลุ่มก้อน 1 เหตุการณ์ ในเรือนจำ พบผู้ป่วยรวม 163 ราย ปัจจัยเสี่ยงของการแพร่กระจายคาดว่าอาจมาจากการรับย่ายุติต้องขังจากเรือนจำอื่น โดยผู้ต้องขังที่รับย้ายไม่ได้ผ่าน

การกักแยกเพื่อเฝ้าระวังก่อนเข้าพื้นที่ และเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ต้องขังเดิมภายในเรือนจำ และผู้ต้องขังในแผนกสุทกรรม (แดนชาย) มีการขนย้ายอาหาร ระหว่างแดนชายไปแดนหญิง และไม่ได้มีการทำความสะอาดฆ่าเชื้ออุปกรณ์ครัวและพื้นผิวสัมผัสระหว่างการขนย้าย

ดังนั้นความเสี่ยงของการระบาดของโควิด 19 ในสถานที่ที่มีผู้คนหนาแน่นหรือรวมตัวกันอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง เนื่องจากการระบาดในชุมชนมีแนวโน้มที่ลดลง แต่ยังสามารถพบเหตุการณ์การระบาดในสถานที่ที่มีกิจกรรมร่วมกันอย่างใกล้ชิดได้ เช่น เรือนจำ ค่ายทหาร แม้ว่าอัตราป่วยตายของโรคอยู่ในระดับต่ำ แต่ยังคงจำเป็นต้องดำเนินการลดความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การสื่อสารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความตระหนักในการป้องกันตนเอง และกระบวนการคัดกรองผู้ป่วยเพื่อเพิ่มการตรวจจับและแยกผู้ป่วยออกจากคนอื่นได้อย่างรวดเร็ว

สถานการณ์ต่างประเทศ

ตรวจพบไข้หวัดนกในไก่วงรัฐมินิโซตาและนกน้ำในสหรัฐ

สำนักงานตรวจสอบสุขภาพสัตว์และพืช (APHIS) สังกัดกระทรวงเกษตรสหรัฐ (USDA) รายงานการแพร่ระบาดครั้งใหญ่

ของเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 จำนวน 3 แห่งในสถานเลี้ยงสัตว์ของรัฐมินิโซตาในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา สถานเลี้ยงไก่วงเชิงพาณิชย์ 2 แห่งในเคาน์ตีบิกสโตน (Big Stone County) และเคาน์ตีเบกเกอร์ (Becker County) ได้รับผลกระทบ ส่งผลให้มีไก่วงได้รับเชื้อจำนวน 55,700 ตัว และ 44,400 ตัว ตามลำดับ นอกจากนี้ ศูนย์ปรับปรุงพันธุ์สัตว์ปีกเชิงพาณิชย์ในเคาน์ตีออตเตอร์เทล (Otter Tail County) ยังรายงานพบการระบาด ซึ่งกระทบต่อสัตว์ปีกอีกราว 18,000 ตัว

ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา มีการยืนยันพบผู้เสียชีวิตติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนกชนิดรุนแรง (Highly Pathogenic Avian Influenza, HPAI) รวม 16 ผู้ แบ่งเป็นผู้เสียชีวิตปีกเชิงพาณิชย์ 10 ผู้ และผู้เสียชีวิตหลังบ้าน 6 ผู้ ส่งผลกระทบต่อสัตว์ปีกรวมแล้วประมาณ 400,000 ตัว และตรวจพบการติดเชื้อในนกป่าหลายแห่งในรัฐอินเดียนาและยูทาห์

รายงานเพิ่มเติมจาก APHIS ระบุว่า จำนวนการตรวจพบเชื้อในนกป่าปรับตัวสูงขึ้นในเดือนนี้ โดยพบการติดเชื้อเกือบ 30 กรณีในเคาน์ตีคูเทเน (Kootenai County) รัฐอินเดียนา และอีก 20 กรณีในเคาน์ตีเว็บเบอร์ (Webber County) รัฐยูทาห์ ขณะที่รัฐอื่น ๆ ก็รายงานพบผู้ติดเชื้อจำนวนเล็กน้อยเช่นกัน ทั้งนี้ เคสที่ตรวจพบนกป่าติดเชื้อเมื่อเร็ว ๆ นี้ ทั้งหมดเป็นเป็ดมอลลาร์ด (Mallards) หรือนกน้ำชนิดอื่น